МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Навчально-науковий інститут/факультет
Факультет менеджменту, адміністрування та права
(назва навчально-наукового інституту/факультету)

"Затверджую"

Завідувач кафедри
ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін
(назва кафедри)

_____ (Моісєєва Н.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

" 24 " червня 2026 р.

Кафедра " ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін "
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК10. "ФІЛОСОФІЯ"
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти — Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(назва)

Галузь знань — D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і назва)

Спеціальність — D5 Маркетинг
(шифр і назва)

Освітня програма — Маркетинг
(назва)

Харків – 2026 р.

Укладачі: кандидат філософських наук, доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Кобелєва Д.Л.
(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена на розширеному засіданні кафедри "ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін ".
(назва кафедри)

Протокол від: "24" червня 2026 року № 10

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми
«Маркетинг»
(назва ОПП)

«23» червня 2026 року ( ) К.С. Олініченко.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Подовжено термін дії до:

" __ " _____ 20 __ р. протокол від № ___ від " ____ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ _____ (_____)
(назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

" __ " _____ 20 __ р. протокол від № ___ від " ____ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ _____ (_____)
(назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

" __ " _____ 20 __ р. протокол від № ___ від " ____ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ _____ (_____)
(назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

1 Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів
4</td><td colspan="2">Статус дисципліни:</td></tr>
<tr><td colspan="2"><u>обов'язкова</u>/вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Розділів - 2</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2 -й</td><td>2 -й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Загальна кількість
годин 120</td><td>3 -й</td><td>3 -й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>4 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>74 год.</td><td>112 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3 ;
самостійної роботи здобувача – 5</td><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>іспит</td><td>іспит</td></tr>
</table>

2 Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни "Філософія" є надання здобувачам ґрунтовних знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття.

Завдання вивчення дисципліни полягають у засвоєнні специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомлення із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створенні умов для формування світоглядно-методологічної культури студентів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес розвитку філософії в історичному контексті та основні філософські дисципліни.

Базовими дисциплінами для успішного засвоєння програмного матеріалу дисципліни є *(із структурно-логічної схеми освітньої програми для обов'язкових дисциплін):* Історія української державності та громадянське суспільство.

Згідно з ОПП у результаті вивчення дисципліни у здобувача формуються:
Інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів маркетингу і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності:
ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Дана навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання:
Р8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.
Р12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
Р14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.
Р16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

3 Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія філософії

Тема 1. Предмет та функції філософії.

Короткий зміст теми: Поняття світогляду, його історичний характер і типи (міфологія, релігія, філософія, наука); специфіка філософії як форми суспільної свідомості; поняття та функції філософії; основні проблеми філософії та їх характеристика; філософські напрями: онтологія, гносеологія, логіка, етика, естетика, аксіологія; філософські дисципліни: філософія історії, культури, науки, освіти, техніки, релігії, мови, соціальна філософія, філософська антропологія, історія філософії.

Рекомендована література (посилання):

Андрущенко В.П. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навчальний посібник / В. П. Андрущенко, Т. І. Андрущенко, Г. І. Волинка [та ін.] ; за ред. Г. І. Волинки. - К. : Каравела, 2009. - 368 с.

Тема 2. Філософія Стародавньої Греції.

Короткий зміст теми: Культурно-історичні умови виникнення філософії; критерії періодизації історії філософії; основні риси та етапи Давньогрецької філософії: філософія досократиків (мілетська, ефеська, піфагорійська, елейська школи); атомістична теорія Левкіппа і Демокріта; Сократ та софісти; філософія класичного періоду (філософські системи Платона та Аристотеля); елліністична філософія.

Рекомендована література (посилання):

Буслинський В. Основи філософських знань: Підручник / В. Буслинський, П. Скрипка. - 3-тє вид., стереотип. - Л.: Новий Світ, 2010. - 351с.

Тема 3. Східна філософія.

Короткий зміст теми: Особливості філософії Стародавнього Сходу; періодизація Індійської філософії (ортодоксальні та неортодоксальні школи); філософія Давнього Китаю: конфуціанство та даосизм; вплив східної філософської думки на світову культуру.

Рекомендована література (посилання):

Кривуля О. М. Філософія [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кривуля ; ХНУ. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 592 с.

Тема 4. Філософія Середньовіччя та Відродження.

Короткий зміст теми: Основні риси Середньовічної філософії; геоцентризм; монотеїзм; патристика; вчення Августина Блаженного; схоластика; вчення Фоми Аквінського; докази буття Бога; суперечка номіналістів та реалістів щодо природи універсалій; проблема співвідношення знання та віри; основні гуманістичні ідеї філософії Відродження; антропоцентризм; пантеїзм.

Рекомендована література (посилання):

Причепій Є. М. Філософія [Текст] : підруч. / Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. – 3-тє вид., стер. – К. : Академвидав, 2009. – 592 с.

Тема 5. Філософія Нового часу. Просвітництво.

Короткий зміст теми: Соціальні та культурні передумови філософії Нового часу; наукова революція; основні ідеї та напрями філософії Нового часу; полеміка раціоналізму та емпіризму; індуктивний метод Ф. Бекона; раціоналістичний метод Р. Декарта; вчення Б. Спінози про субстанцію; Монадологія В. Г. Лейбниця; філософія епохи Просвітництва, її суспільно-правовий ідеал; основні засоби побудови нового суспільства – освіта і виховання; «Енциклопедія» Д. Дідро і Д'Аламбера.

Рекомендована література (посилання):

Гайденко, П. П. Наукова раціональність і філософський розум. - М: Прогрес-Традиція, 2003

Тема 6. Німецька класична філософія.

Короткий зміст теми: Основні риси та особливості німецької класичної філософії; обґрунтування Кантом загальності та необхідності наукового знання; «Критика чистого розуму»; суб'єктивний ідеалізм Фіхте; діяльність «Я» як початок всього сущого; діалектика Фіхте; натурфілософія Шеллінга; філософська система Гегеля; антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.

Рекомендована література (посилання):

Бродецький О., Чорний І. Новочасний раціоналізм і післяпросвітницький ірраціоналізм. – Чернівці, 2003.

Тема 7. Некласична філософія. Сучасна філософія.

Короткий зміст теми: Загальна характеристика некласичної філософії; А. Шопенгауер як засновник сучасного європейського ірраціоналізму; поняття «екзистенції» у С. Кьєркегора ат критика Гегеля; «філософія життя» та Ф. Ніцше; філософія позитивізму (О. Конт та перший позитивізм, емпіріокритицизм, неопозитивізм, постпозитивізм); філософія США – прагматизм; феноменологія; екзистенціалізм; структуралізм та постструктуралізм; аналітична філософія; філософська герменевтика; західноєвропейська релігійна філософія та філософія історії; філософія постмодерна – відмова від претензій законодавчого розуму.

Рекомендована література (посилання):

Рассел, Бертран. Історія західної філософії / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П.Таращука. – К.: Основи, 1995. – 759 с.

Тема 8. Філософська думка в Україні.

Короткий зміст теми: Філософські ідеї в культурі Київської Русі; вплив християнства на розвиток філософської думки Русі; філософська думка Києво-Могилянської академії; філософські ідеї просвітницької ідеології Кирило-Мефодіївського товариства; Г.С. Сковорода – вчення про дві натури та три світи, поняття сродної праці; філософські ідеї у творчості діячів української культури XIX - першої половини XX століття; «філософія серця» П. Юркевича; І.Я. Франко – філософ, мислитель, письменник; його вплив на духовний процес

в Україні; українська філософія у радянський та сучасний період.

Рекомендована література (посилання):

Горський В. С. Історія української філософії [Текст] : навч. посіб. / В.С. Горський. - 4-е вид., доп. – К. : Наук. думка, 2001. – 376 с.

Розділ 2. Філософські дисципліни

Тема 9. Онтологія: стратегії буття в європейській філософській традиції.

Короткий зміст теми: Дати визначення "метафізики" та "онтології" як основних філософських дисциплін; проаналізувати питання, якими вини займаються, а саме: проблема буття та сущого, реальність, час та простір, рух та спокій; розглянути метафізичні системи різних філософських періодів; визначити предмет філософської діалектики; дати характеристику основних її законів.

Рекомендована література (посилання):

Гусєв В. Вступ до метафізики: навч. посібник / В. Гусєв. - К.: Либідь, 2004. - 487 с.

Тема 10. Пізнання як культурно-історичний процес отримання і трансляції знання в суспільстві.

Короткий зміст теми: Розглянути рівні пізнання: чуттєвий та раціональний; розглянути форми чуттєвого та раціонального пізнання (відчуття, сприйняття, уява та поняття, судження, умовивід); проаналізувати особливості різних видів пізнання: повсякденного, наукового, естетичного, релігійного тощо; розглянути основні концепції істини.

Рекомендована література (посилання):

Кірсанов В. С. Наукова революція XVII століття. - М : Наука, 1987.

Тема 11. Логіка як філософська дисципліна.

Короткий зміст теми: Розглянути основні закони логіки, дати їм визначення, навести приклади виконання та порушення цих законів; проаналізувати помилки, які виникають під час порушення законів логіки.

Рекомендована література (посилання):

Теоретичні засади логіки / І. З. Дуцяк; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. - Л.: Палітра друку, 2002. - 233 с.

Тема 12. Філософська антропологія як важлива проблема сучасної філософії.

Короткий зміст теми: Розглянути проблему людини з точки зору філософії; дати визначення основи й сфери людського буття, індивідуальності, творчих можливостей людини; розглянути філософську антропологію як напрям в філософії, який виник у 1920-і в контексті загального для європейської філософської думки "антропологічного повороту".

Рекомендована література (посилання):

Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. - К.: Абрис, 1995. - 336 с.

Тема 13. Соціальна філософія: суспільство як система.

Короткий зміст теми: Розглянути питання про те, що є суспільство і яке місце займає в ньому людина; теорії суспільства та держави, що сформувалися в межах філософії; проаналізувати сукупність соціальних умов та культурних зразків, які визначають стійкі форми соціальної поведінки та діяльності; систему поведінки згідно з цими нормами.

Рекомендована література (посилання):

Андрущенко В. Історія соціальної філософії: (західноєвропейський контекст) : підручник / В. Андрущенко. – Київ : Тандем, 2000. – 405 с.

Тема 14. Філософія культури.

Короткий зміст теми: Розглянути галузь філософського знання, що займається проблемами сенсу історії, її закономірностями, основними напрямками розвитку людства та історичним пізнанням; проаналізувати погляди філософів на питання про те, що є історія; розглянути особливості формування людської культури в історичному процесі; теорії культурно-історичніх типів та періодів.

Рекомендована література (посилання):

Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії : навч. посіб. : для студентів вищ. навч. закл. / Тетяна Вікторівна Андрущенко, Тетяна Іванівна Андрущенко, Олександр Васильович Антонюк, Лариса Дмитрівна Бабушка, Владислав Андрійович Беспалий ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського ; за заг. ред. Максим Олегович Тимошенко. – Київ : [б.в.]; Чернівці : Букрек, 2020. – 623 с.

Тема 15. Етика та естетика.

Короткий зміст теми: Розглянути загальні відомості про предмет та розвиток цієї науки «Етики», поняття «моралі» та інших етичних категорій, проблему впливу моральних цінностей та настанов на поведінку людини; а також загальні відомості про предмет «Естетики», яка присвячено розгляду чуттєвого рівня пізнання як невід’ємного компонента пізнавальної системи людини, основні категорії та поняття естетики: прекрасне і потворне, піднесене і низьке, трагічне і комічне.

Рекомендована література (посилання):

Етика та естетика: навч. посібник / за ред. В. Л. Петрушенка. – Львів: Новий світ-2000, 2011. – 308 с.

4 Структура навчальної дисципліни

Назва розділів та тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота	Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота
		усього	в тому числі					усього	в тому числі			
			лекції	лабораторні	практичні				лекції	лабораторні	практичні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1 *(Історія філософії)*												
Тема 1. Предмет та функції філософії.	8		2		1	5	11		2		2	7
Тема 2. Філософія Стародавньої Греції.	8		2		1	5	7					7
Тема 3. Східна філософія.	8		2		1	5	7					7
Тема 4. Філософія Середньовіччя та Відродження.	8		2		1	5	7					7
Тема 5. Філософія Нового часу. Просвітництво.	8		2		1	5	7					7
Тема 6. Німецька класична філософія.	8		2		1	5	7					7
Тема 7. Некласична філософія. Сучасна філософія.	8		2		1	5	7					7
Тема 8. Філософська думка в Україні.	8		2		1	3	7					7
Разом за розділом 1	**64**		**16**		**8**	**37**	**60**		**2**		**2**	**56**
Розділ 2 *(Філософські дисципліни)*												
Тема 9. Онтологія: стратегії буття в європейській філософській традиції.	8		2		1	5	12		2		2	8
Тема 10. Пізнання як культурно-	8		2		1	5	8					8

історичний процес отримання і трансляції знання в суспільстві.												
Тема 11. Логіка як філософська дисципліна.	8		2		1	5	8					8
Тема 12. Філософська антропологія як важлива проблема сучасної філософії.	8		2		1	5	8					8
Тема 13. Соціальна філософія: суспільство як система.	8		2		1	5	8					8
Тема 14. Філософія культури.	8		2		1	6	8					8
Тема 15. Етика та естетика.	8		2		2	6	8					8
Разом за розділом 2	**56**		**14**		**8**	**37**	**60**		**2**		**2**	**56**
Всього годин	**120**		**30**		**16**	**74**	**120**		**4**		**4**	**112**

5 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Метафізика та онтологія.	2	2
2	Гносеологія: проблема пізнання в філософії.	2	2
3	Основні закони логіки.	2	
4	Теорія аргументації.	2	
5	Філософія критичного мислення.	2	
6	Алгоритм критичного мислення.	2	
7	Філософія людського спілкування.	2	
8	Наука як феномен культури.	2	
		16	**4**

6 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Тексти філософів Античності.	12	20
2	Тексти філософів Сходу.	12	20
3	Тексти філософів Середньовіччя та Відродження.	12	20
4	Тексти філософів Нового часу та Просвітництва.	12	18

5	Тексти філософів Некласичної та сучасної філософії.	12	18
6	Тексти українських філософів.	14	16
	Разом	**74**	**112**

7 Методи навчання

(Відповідно до структури навчальної дисципліни)

1. Лекційні заняття.
2. Практичні заняття.
3. Самостійні заняття.

8 Методи контролю

Під час вибору критеріїв оцінки засвоєння здобувачем програми дисципліни враховано виконання програми і засвоєння матеріалу в частині лекційних та практичних занять, а також виконання передбаченої програмою самостійної роботи.

Усі види контролю (усне опитування, письмове опитування, тестове опитування) тісно пов'язані та організовуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їх знань.

Після закінчення вивчення курсу (частини курсу) підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену і здобувач може набрати протягом семестру в точках контролю до 60 балів включно.

**Зміст розділу носить рекомендаційних характер і коригується відповідно до змісту навчальної дисциплін.*

9 Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота															Всього балів	
Розділ 1								Розділ 2							За підсумками розділів	Екзамен
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	60	40
Загальна рейтингова оцінка															**0-100**	

T__, T__... T__ – теми розділів.

10 Шкала: національна та ECTS і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок

10.1 Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10.2 Критерії оцінювання:

1) «Відмінно» (90-100 балів) – здобувач виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

1) «Дуже добре» (82-89 бали) – здобувач виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

2) «Добре» (74-81 бали) – здобувач виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

3) «Задовільно» (64-73 бали) – здобувач виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

4) «Достатньо» (60-63 бали) – здобувач виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

5) «Незадовільно» (35-59 бали) – здобувач виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

6) «Не зараховано» (0-34 бали) – здобувач не розуміє суті питань, виявляє прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, що свідчить про необхідність обов’язкового повторного вивчення дисципліни.

11 Методичне забезпечення

1. Філософія : метод. вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. «Маркетинг» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелєва. – Харків : [б. в.], 2024. – 15 с.
2. Кириленко К.М. Філософія: наука і культура. Мультидисциплінарний навчальний посібник/ К. М. Кириленко. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2014. – 216 с.
3. Філософія: Навч. посіб. /Л.В.Губернський, І.Ф.Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф.Надольного. – 4-те вид., стер. – Київ: Вікар, 2004. – 516 с.
4. Філософія . Навч. посіб. Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін./ За ред. І.Ф. Надольного. - 6-те вид., випр., і доп.– К., : 2006. – с.534.
5. Філософія [Текст] : навчальний посібник для студ. і аспір. вищ. навч. закладів / ред. І. Ф. Надольний. - 7-ме вид., стереотип. - К. : Вікар, 2008. - 534 с. Філософія [Текст]: кредит.-модул. курс : навч. посіб. / Л. І. Мозговий [и др.]. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 456 с.
6. Філософія: Навчальний посібник / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко. За ред І.Ф.Надольного.5-е вид, випр. – К.: Вікар, 2005. - 455с.

12 Рекомендована література

Основна література:

1. Волинка Г.І. Історія філософії. Підручник. – 2015. – 480 с. Кунцман П., Буркард Ф.-П., Видман Ф. Философия: dtv-Atlas: Пер. с 9-го нем. изд. / Худож. Аксель Вайс; Науч. ред. пер. В.В.Миронов. – М.: Рібари, 2002. – 268с.
2. Філософія [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. К. Бичко, І. В. Бичко [и др.]; ред. В. І. Ярошовець. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 648 с.
3. Історія філософії : підручник / [Ярошовець В. І. та ін.] ; за ред. д-ра філос. наук, проф. В. І. Ярошовця ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Карпат. ун-т ім. Августина Волошина. - Ужгород : Патент, 2014. - 839 с.
4. Філософія: Хрестоматія для аспірантів: Навчальний посібник. Укладач Волков О. Г. Мелитополь: 2018. 424 с.

Допоміжна література:

1. Філософія: Підручник / За заг. Ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя. – 2 вид., перероб. та доп.. – Харків: Прапор, 2004. - 736с.
2. Історія філософії [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. - К. : Либідь, 2001. - 408 с.
3. Історія української філософії [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. - К. : Либідь, 2004. - 488 с. : іл. - Бібліогр.: с. 450-464. - Імен. покажч.: с. 478-486.

4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / М. І. Горлач [и др.]. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 1028 с.

5. Кобелєва, Д. Л., & Ніколаєнко, Н. М. (2021). Від пошуку інформації до втрати особистості: феномен датаїзму. Антропологічні виміри філософських досліджень, (20), 100–112.

6. Кобелєва Д.Л. Релгігія даних: Chat GPT та доба датаїзму / Кобелєва Д.Л. // STUDIA SLOBOZHANICA: Матеріали всеукраїнсько науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій – 2023» (Харків, ДБТУ, 6 квітня 2023 р.). – Харків, 2023. – С. 89-97

13 Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: http://korolenko.kharkov.com/
3. Бібліотека ДБТУ. URL: https://library.khntusg.com.ua/

14 Зміни і доповнення

(до методичного забезпечення та рекомендованої літератури)

Що вилучається з робочої програми	Що вводиться в робочу програму	Дата розгляду кафедрою